



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 2396616 El. p. Naglis.Puteikis@lrs.lt

Valstybinei kultūros paveldo komisijai

Originalas siunčiamas nebus
Nr. SN-S-04-05/2017
2017 m. balandžio 5 d.

DĖL PRECEDENTO, GILINANČIO PAVELDOSAUGOS SISTEMOS DEGRADACIJĄ

Prašau išnagrinėti ir įvertinti didelį visuomenės pasipiktinimą sukėlusį atvejį, kai buvo leista nugriauti ir kitoje vietoje pastatyti valstybės saugomą kultūros vertybę – istorinėje Vilniaus dalyje, vadinamoje Žvėrynu, adresu Birutės g. 40 stovėjusią medinę vilą – prieš tai išmokėjus kompensaciją už jos tyrimus ir tvarkybos darbų projektavimą, o už tai atsakingi Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – KPD) tarnautojai iki šiol nėra nubausti ir pinigai į biudžetą negražinti, nors praėjo jau beveik metai nuo tada, kai pirma šio atvejo tyrimui sudaryta komisija konstatavo pažeidimus, lėmusius vertybės sunaikinimą.

Esu įsitikinęs, kad šis atvejis, kuriam visuomenėje prigijo „skrajojančio paveldo“ pavadinimas, gali sudaryti ypač pavojingą precedentą ir dar labiau įtvirtinti praktiką, kai KPD tarnautojai sudaro sąlygas naikinti kultūros vertybes ir švaistyti paveldo išsaugojimui skirtas lėšas, tačiau lieka nenubausti, nes KPD vadovybė sąmoningai netaiko jokios atsakomybės už neteisėtais pripažintus jų veiksmus.

Tokį mano įsitikinimą sustiprina KPD 2017 m. kovo 29 d. raštas Nr. (1.21.)2-739, kuriuo atsakyta į mano 2017 m. kovo 13 d. prašymą „Dėl paveldo vertybės sunaikinimo tyrimo ir ne pagal paskirtį panaudotų pinigų gražinimo į biudžetą (Birutės g. 40, Vilniuje)“. Šiuo raštu pripažinta, kad „skrajojančio paveldo“ tyrimui Kultūros paveldo departamento direktorės D. Varnaitės įsakymais buvo sudarytos net dvi komisijos: pirmoji – 2016 m. vasario 29 d. įsakymu Nr. Į-54, antroji – 2017 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. Į-40. Nors pirmoji komisija dar 2016 m. birželio 16 d. išvadoje visiškai aiškiai konstatavo, kad KPD Vilniaus skyriaus vedėjo Vito Karčiausko ir vyriausiosios specialistės Linos Černiauskienės veiksmai sudarė sąlygas sunaikinti vertingą savybę (*„Departamento Vilniaus skyriaus vyriausiosios specialistės Linos Černiauskienės 2015-08-28 pritarimas Projektiniams pasiūlymams, taip pat minėtos vyriausiosios specialistės Linos Černiauskienės parengtų, o Departamento Vilniaus skyriaus vedėjo Vito Karčiausko 2015-10-15 patvirtinti Specialieji paveldosaugos reikalavimai bei 2015-09-23 Departamento Vilniaus skyriaus vyriausiosios specialistės Linos Černiauskienės pritarimas Detaliojo plano korektūrai, sudarė sąlygas sunaikinti Vilniaus miesto istorinės dalies, vadinamos Žvėrynu, pietvakarinės dalies vertingą savybę: vietai reikšmingo buvusio užstatymo ar jo dalių vietos – pastato vieta Birutės g. Nr. 40 (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 12385).“*), jokia atsakomybė jiems nebuvo taikyta. Kitaip tariant, ši išvada tiesiog padėta į stalčių.

Kai praėjus metams po pirmosios komisijos sudarymo KPD gavo Valstybinės teritorijų planavimo inspekcijos prie Aplinkos ministerijos persiūtą Žvėryno bendruomenės 2017 m. vasario 10 d. skundą dėl to paties „skrajojančio paveldo“, KPD direktorė D. Varnaitė jo tyrimui sudarė dar vieną komisiją, įsakyme nenurodydama, kad tas pats atvejis tiriamas antrą kartą. Antroji komisija patvirtino ir papildė pirmosios išvadą – konstatavo, kad KPD Vilniaus skyriaus vedėjo V. Karčiausko ir vyriausiosios specialistės L. Černiauskienės veiksmai sudarė sąlygas sunaikinti ir

Vilniaus m. istorinės dalies, vadinamos Žvėrynu, pietvakarinės dalies vertingą savybę – pastato vietą, ir patį kultūros paveldo objektą, t. y. patį pastatą.

Manau, kad KPD vadovybė, gavusi 2016 m. birželio 16 d. pateiktą pirmosios komisijos išvadą, sąmoningai vilkino laiką netaikydama atsakomybės tarnautojams ir bandydama nuslėpti skandalingą nusižengimą – jei ne Žvėryno bendruomenės skundas ir mano prašymas paaiškinti, kur dingo pirmosios komisijos išvada, KPD šį atvejį būtų „pamiršusi“.

Esu įsitikinęs, kad toks „užmaršumas“ gilina paveldosaugos sistemos degradaciją ir didina grėsmę kultūros paveldo vertybėms, nes jų apsauga patikėta tarnautojams, sudarantiems sąlygas naikinti paveldą ir dangstantiems jo naikintojus.

Atkreipiu dėmesį, kad KPD Vilniaus skyriaus vedėjas V. Karčiauskas, sudaręs sąlygas sunaikinti Žvėryne stovėjusią medinę vilą, pritarė ir Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo dokumentus pažeidžiantiems verslininko Dariaus Nedzinsko planams rekonstruojant autobusų stotį ties įvažiavimu į Trakus pastatyti „Rimi“, pritardamas ir ypač drastiškam sumanymui išasfaltuoti Trakų senamiesčio sklypą, esantį Vytauto g. 88.

Todėl prašau įvertinti šį atvejį ir pateikti rekomendacijas, kaip užtikrinti, kad panašūs tyrimai ir jų išvados būtų vieši, tarnautojai laiku susilauktų atsakomybės už neteisėtus veiksmus, o iššvaistyti pinigai būtų kuo greičiau sugrąžinti į valstybės biudžetą.

Pagarbiai,

Seimo narys Naglis Puteikis

*Priedes: Seimo nario N. Puteikio 2017-03-13 prašymas KPD ir
KPD 2017-03-29 atsakymas, kopijos*